

2022'de Gürcistan Ekonomisi

Aralık 2022'de tahmini reel Gayri Safi Yurtiçi Hasıla (GSYİH) büyüme oranı, 2022'de bir önceki yıla göre yüzde 11,0 ve yüzde 10,1 olarak gerçekleşmiştir.

- Aralık 2022'de, Ulaştırma ve depolama, İnşaat, Oteller ve restoranlar, İmalat, Finansal ve sigorta faaliyetleri bir önceki yılın aynı dönemine göre reel olarak büyümüş, buna karşılık, Gayrimenkul faaliyetleri, Elektrik, gaz, buhar ve klima tedariki, Profesyonel, bilimsel ve teknik faaliyetler daralmıştır. Aralık ayında, mükelleflerin cirosundaki yıl bazında büyüme oranı %18,1 olmuştur. **Bu gösterge, ekonominin büyüme eğiliminde ilerlemeye devam ettiğini gösteren hızlı ekonomik büyüme tahminlerinde kullanılmaktadır.**

Enflasyon yıllık bazda bir önceki çeyreğe göre bir miktar gerilemiştir, ancak halen hedefin oldukça üzerindedir:

- Aralık ayında tüketici fiyatları bir önceki aya göre %0,3 gerilemiş ve yıllık enflasyon iki haneli seviyeye gerileyerek %9,8 ile merkez bankası hedefi olan %3,0'ün üzerinde gerçekleşmiştir. 2022'deki enflasyonu körükleyen ana faktörler, arz tarafı aksamaları nedeniyle uluslararası piyasalardan daha yüksek fiyatların geçişi, Rusya-Ukrayna savaşı nedeniyle yaşanan kısıtlamalar ve beklentilerin üzerindeki toplam talep olmuştur.
- Yıllık çekirdek enflasyon* %6,9'a ulaşırken, tütün hariç yıllık çekirdek enflasyon** %6,8'e düşmüştür. Bu, ana enflasyondan daha düşük olduğunu göstermekte ve mevcut yıllık ana enflasyon seviyesinin orta vadede azalabileceğine işaret etmektedir.
- Yıllık enflasyonun dağılımında:
 - ✓ Gıda ve alkolsüz içecekler genel yıllık enflasyona en fazla katkıyı sağlamaya devam etmiştir. Fiyatlar %16,3 artarak 5,41 puan yükselmiştir. Uluslararası gıda fiyatlarındaki artış ana itici güç olmuştur.
 - ✓ Konut, kamu hizmetleri ve diğer akaryakıt fiyatları %15,8 artarak enflasyonu 1,58 puan yukarı çekmiştir. Reel konut kiralari (%37,4), konut bakım ve onarımı (%10,9) ve elektrik, gaz ve diğer yakıtlar (%5,1) için fiyatlar artmıştır.
 - ✓ Ulaştırma fiyatları %5,5 oranında artarak yıllık enflasyona 0,64 puan katkı sağlamıştır. Ulaştırma hizmetleri fiyatları %11,6 artmıştır.
- Yurt içi ÜFE (Yİ-ÜFE) ise Aralık 2021'e göre %8,2 artmıştır. Üretilen ürünler için Yİ-ÜFE, 2021 yılının aynı ayına göre %10,1 artarak toplam yıllık Yİ-ÜFE değişikliğine 8,37 puanlık bir katkı sağlamıştır. Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörünün Yİ-ÜFE üzerinde azaltıcı etkisi olmuştur.
- Yurt içi yıllık ÜFE değişiminin yarısından fazlası, bir önceki yılın aynı dönemine göre %11,9 artan gıda ürünlerinden gelirken;
- İthalat Fiyat Endeksi (MPI) yıllık bazda %2,5 azalmıştır. Kok kömürü ve rafine petrol ürünleri ithalat fiyatları %10,2 artarak enflasyon üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturmuştur.

*Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içecekler, enerji, düzenlemeye tabi tarifeler ve ulaştırma (özel tarifeler) tüketici sepetinden çıkarılarak hesaplanmıştır.

**Çekirdek enflasyon, gıda ve alkolsüz içecekler, tütün, enerji, düzenlemeye tabi tarifeler ve ulaşım (özel tarifeler) tüketici sepetinden çıkarılarak hesaplanmıştır.

Dış ticaret faaliyeti hem ithalat hem de ihracat kaynaklı güçlü bir büyüme yaşamıştır:

- 2022 yılında Gürcistan'ın dış ticaret cirosu bir önceki yıla göre %32,8 artarak 19043,0 milyon \$'a ulaşmıştır.
- İhracat 5.592,8 milyon dolara (%31,8 artış) ulaşırken, ithalat 13.516,9 milyon dolar (%33,8 artış) olarak gerçekleşmiştir.
- Ticaret açığı yıl bazında %35,3 artarak 7.924,1 milyon dolara ulaşmıştır. Dış ticaret cirosundaki payı %41,5'e ulaşmıştır (2021: %40,8);
- AB ülkelerine yapılan ihracat 862,8 milyon dolar olarak gerçekleşmiş (%20,3↑ 2021'e göre) ve toplam ihracatın %15,4'ünü oluşturmuştur. Bu esnada, ithalatta 3.061,5 milyon dolar (%32,6 artış) gerçekleşmiş ve toplam ithalat içinde %22,6'lık bir paya sahip olmuştur.
- BDT ülkelerine yapılan ihracat 2693,2 milyon \$'ı (%33,3) ve toplam ihracatın %48,2'sini oluştururken, ithalat ise toplam ithalat içindeki %27,5'lük payı ile 3714,4 milyon \$'ı (%31,9↑) oluşturmuştur.
- İhracat pazarındaki yoğunlaşma yüksektir: İhracatta ilk beş ticaret ortağının toplam ihracat içindeki payı %55,1 olmuştur. En önemli ortaklar Çin (%13,2), Azerbaycan (%12,0) ve Rusya (%11,7) olmuştur.
- İthalat bazında ilk beş ticaret ortağının payı toplam ithalatın %51,6'sını oluşturmaktadır. En önemli ortaklar Türkiye (%17,6), Rusya (%13,6) ve Çin (%8,3) olmuştur.

2022'de hem bireysel hem de işletme kredileri büyümüştür:**

- Aralık 2022'de ticari bankaların toplam aktifleri yıllık yaklaşık %16,0 artarak 70,3 milyar GEL olarak gerçekleşmiştir.
- Toplam kredi portföyü yıllık %12,1 artarak 44,8 milyar GEL'e ulaşmıştır. Tüketici kredileri yıllık bazda %20,5'lük bir büyüme yaşamış ve 7.8 milyar GEL'e ulaşmıştır.
- Kurumsal kredi portföyü yıllık bazda %8,0 artarak 20,6 milyar GEL olarak gerçekleşmiştir. Artışın ana belirleyici güçleri Ticaret ve Hizmetler (%8,1 artış), İnşaat (%12,6) ve Üretim (%11,3) kredileri olmuştur.
- Takipteki alacakların toplam krediler içindeki payı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 1,1 puan azalarak %4,1 olarak gerçekleşmiştir.
- Finansal olmayan mudilerin (bireysel ve tüzel kişiler) mevduat portföyü kredilere göre %28,8 artarak 44,3 milyar GEL olarak gerçekleşmiştir. Ana itici güçler cari hesaplar ve vadesiz mevduatı, ancak vadeli mevduatlarda da kademeli bir artış yaşandı. Bireysel mevduat bir önceki yıla göre %30,7, tüzel kişilerin mevduatı ise %26,5 artmıştır. Yurt dışı mevduatı ise geçen yılın aynı dönemine göre %71,7 artmıştır.
- Toplam mevduatların dolarizasyon oranı %55,5 olarak gerçekleşti (2021: %56,2), bireysel mevduatlar için %71,1 (2021: %70,1) ve tüzel kişiler için %37,4 (2021: %40,5) oldu.

- Raporlama dönemi boyunca, sektörün Aktif Karlılık Oranı (ROA) %3,2 (2021: %3,6) olarak gerçekleşirken, Özsermaye Karlılık Oranı (ROE) %24,6 (2021: %30,4) oldu.

***Bu bölümde, kredi ve mevduat büyümesi ile dolarizasyon oranları, kur değişimlerinin etkisi hariç tutulmuştur.

NBG, 29 Mart 2023'deki son MPC toplantısında para politikası oranını değiştirmeden %11.0'da tutmuştur:

- Gürcistan Ulusal Bankası (NBG), yüksek ancak düşen enflasyon seviyesini göz önünde bulundurarak, yeniden finansman oranını %11.0'da tutmaya karar vermiştir. NBG, 2021'in başından bu yana politika faizini 3,0 puan artırmıştır.
- NBG, enflasyonun yavaşlamaya başlayacağını ve 2023'ün ikinci yarısından itibaren kademeli olarak hedef seviyeye (%3) yaklaşacağını belirtmiştir.
- NBG, enflasyon beklentisinin azaldığını belirtmekte ve bu, uzun vadeli enflasyon beklentilerinin NBG'nin hedef seviyesine bağlı kalmasını sağlamaktadır.
- NBG'ye göre, enflasyonun mevcut düşme eğilimi, ancak yurt içi enflasyonun düştüğüne dair sürdürülebilir kanıtlar olması durumunda sıkı politika faizinden kademeli olarak çıkmayı mümkün kılacaktır;
- NBG, emtia fiyatlarının, nakliye maliyetlerinin, uluslararası gıda fiyat endeksinin gerileme seviyesinin ve Gürcistan Larisinin değer kazanmasının enflasyonu düşürmeye yardımcı olacağını vurgulamıştır.

Uyarı Notu: Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti; aracı kurumlar, portföy yönetim şirketleri, mevduat kabul etmeyen bankalar ile müşteri arasında imzalanacak yatırım danışmanlığı sözleşmesi çerçevesinde sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler, yorum ve tavsiyede bulunanların kişisel görüşlerine dayanmaktadır. Bu görüşler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanılarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

